การดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริต

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีการประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตจากการปฏิบัติงานประจำปีโดยมีการประมวลและสรุปผลการติดตามประเมินผลการควบคุมภายในขององค์กรเป็นแนวทางในการวางแผนการปฏิบัติงานในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ดังนี้ (เอกสารประกอบ)

การระบุปัจจัยเสี่ยง (Event Identification) มาจากข้อมูลรายงานการติดตามประเมินผลการควบคุมภายในของแต่ละสำนัก/กอง การระบุเหตุการณ์จากปัจจัยทั้งภายในและภายนอก ปัจจัยภายในจากคำสั่งแบ่งงานภายในของแต่ละสำนัก/กอง ภารกิจงานประจำ โครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ทัศนคติของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติ ปัจจัยภายนอกมาจากนโยบายรัฐบาล ระเบียบกฎหมาย หนังสือสั่งการ มติคณะรัฐมนตรี ที่ตั้งและปัจจัยด้านพื้นที่ที่องค์กรไม่อาจควบคุมได้ ภายในปัจจัยเหล่านี้มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายหรือผลการปฏิบัติงานทั้งในระดับองค์กรและส่วนราชการในสังกัด

การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis) โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความเสี่ยงโดยประมาณโอกาสและความถี่ที่ความเสี่ยงอาจเกิดขึ้น

โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงวิเคราะห์จากความถี่ของแต่ละเหตุการณ์ในภาพรวม

โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง	ความถี่โดยเฉลี่ย	คะแนน
สูงมาก	๑ เดือนต่อครั้งหรือมากกว่า	๕
สูง	๑ – ๖ เดือนต่อครั้งแต่ไม่เกิน ๕ ครั้ง	๔
ปานกลาง	๑ ปีต่อครั้ง	๓
น้อย	๒ – ๓ ปีต่อครั้ง	๒
น้อยมาก	๕ ปีต่อครั้ง	๑

ผลกระทบจำแนกออกเป็น ๕ ลักษณะสำคัญดังนี้ บางเหตุการณ์อาจมีผลกระทบมากกว่าหนึ่ง

ผลกระทบด้านการเงิน การวัดมูลค่าที่เป็นตัวเงิน Impact money = IM

ผลกระทบ	มูลค่าความเสียหาย	คะแนน
สูงมาก	มากกว่า ๑๐๐,๐๐๐ บาท	๕
สูง	มากกว่า ๕๐,๐๐๐ บาท – ๑๐๐,๐๐๐ บาท	๔
ปานกลาง	มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท – ๕๐,๐๐๐ บาท	๓
น้อย	มากกว่า ๑,๐๐๐ บาท – ๑๐,๐๐๐ บาท	๒
น้อยมาก	ไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท	๑

- **การระบุรหัสกิจกรรมควบคุมลงในแผนภูมิความเสี่ยง Risk RC**

(๕)	(๑๐)	(๑๕)	พ1ID (๒๐)	ผ5ID ค2IC, ช1IM (๒๕)
(๔)	(๘)	ผ1ID (๑๒)	(๑๖)	ค1IDL (๒๐)
(๓)	(๖)	ต1II, ผ2IP ผ4IDL, ต1IP (๙)	ก2IDL, ก3ID ศ1II, ร2ID (๑๒)	ร1II (๑๕)
(๒)	(๔)	(๖)	ผ3ID ร3IP, ร4ID (๘)	ก1IC, ผ6IM ช1IP (๑๐)
(๑)	(๒)	(๓)	(๔)	(๕)

การจัดลำดับความเสี่ยง เพื่อมาจัดทำแผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน แบบ ปอ.๓

ระดับความเสี่ยงที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรุนแรงกับระดับโอกาสที่จะเกิด ซึ่งมีตัวเลขระดับของความเสี่ยงอยู่ที่ % ระดับ หรือผลคูณระหว่าง โอกาส X ผลกระทบ โดยแต่ละระดับจะมีความหมายของความเสี่ยงและการปฏิบัติเพื่อใช้ในการบริหารความเสี่ยงต่อไป

ระดับความเสี่ยง	ระดับคะแนน	แทนด้วยแถบสี	ความหมาย
สูงมาก (๔)	๑๕ – ๒๕		ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทันที
สูง (๓)	๔ – ๑๒		ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ โดยต้องจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ต่อไป
ปานกลาง (๒)	๓ – ๖		ระดับที่พอยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุมเพื่อป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้
ต่ำ (๑)	๑ – ๒		ระดับที่ยอมรับได้ โดยไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนได้สรุปจำนวนกิจกรรมความเสี่ยงในแต่ละระดับแล้ว จะทำการควบคุมกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูงมาก ระดับ (๔) และความเสี่ยงสูง ระดับ (๓) ซึ่งถือว่ามีนัยสำคัญ โดยวางแผนการปรับปรุงการควบคุมภายในและนำเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาในภาพรวมต่อไป สำหรับกิจกรรมที่มีความเสี่ยงปานกลาง ระดับ (๒) เมื่อพิจารณาจากระดับความเสี่ยงแล้วเห็นว่าหน่วยงานสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเองจึงไม่ต้องรายงานแต่ต้องมีการควบคุมเพื่อป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่ยอมรับไม่ได้ อีกทั้งการจัดทำลำดับความเสี่ยงเพื่อประโยชน์ในการวางแผนติดตามประเมินผลการควบคุมภายในว่าหน่วยรับตรวจได้ดำเนินการตามแผนการควบคุมภายในที่วางไว้หรือไม่

การจัดลำดับความเสี่ยง และจัดการความเสี่ยง

Risk RC	เจ้าของความเสี่ยง	ความเสี่ยง	ประเภทความเสี่ยง	ระดับคะแนนระดับความเสี่ยง	การจัดการความเสี่ยง
ผ5ID	กองแผนฯ	การโอน – การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงงบประมาณ	O	25(สูงมาก)	- เร่งรัดการจัดทำแผนปรับปรุงการควบคุมภายในให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ - การติดตามโดยการสอบทานกิจกรรมทุก ๖ เดือน การตรวจสอบปีละ ๑ ครั้ง - เจ้าของความเสี่ยงต้องเพิ่มความเข้มงวดโดยถือปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด - มีการดำเนินการตามแผนการปรับปรุงการควบคุมภายในอย่างสม่ำเสมอ
ค2IC	กองคลัง	กิจกรรมด้านการเบิกจ่าย	C	25(สูงมาก)	
ช1IM	กองช่าง	กิจกรรมการปฏิบัติงานตามแผนเครื่อง จักรกล	O	25(สูงมาก)	
ค1IDL	กองคลัง	กิจกรรมด้านการยืมเงินทดรองราชการ	F,O,C	20(สูงมาก)	
พ1ID	กองพัสดุฯ	การจำหน่ายครุภัณฑ์โดยการโอน	O	20(สูงมาก)	
ร1II	รร.อบจ.	การพัฒนาระบบงานฝ่ายวิชาการ	O	15(สูงมาก)	
ก2IDL	กองกิจฯ	การจัดส่งเอกสารการประชุมสภาฯ	O,C	12(สูง)	- การจัดแผนปรับปรุงการควบคุมภายในให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ - การติดตามโดยการสอบทานกิจกรรมทุก ๖ เดือน - การตรวจสอบปีละ ๑ ครั้ง - เจ้าของความเสี่ยงต้อง
ก3ID	กองกิจฯ	การเขียนโครงการ	O	12(สูง)	
ผ1ID	กองแผนฯ	การจัดทำแผนพัฒนาสี่ปี	O,C	12(สูง)	
ศ1II	การศึกษาฯ	การประเมินผลการจัดการศึกษา	O	12(สูง)	
ร2ID	รร.อบจ.	การพัฒนาระบบงานฝ่าย	O	12(สูง)	

การจัดลำดับความเสี่ยง และจัดการความเสี่ยง

Risk RC	เจ้าของความเสี่ยง	ความเสี่ยง	ประเภทความเสี่ยง	ระดับคะแนนระดับความเสี่ยง	การจัดการความเสี่ยง
ก1IC	กองกิจฯ	บุคลากร การพิมพ์หนังสือราชการ	C	10(สูง)	มีการดำเนินการตามแผนการปรับปรุงการควบคุมภายในอย่างสม่ำเสมอ
ผ6IM	กองแผนฯ	กิจกรรมการ บริหารจัดการร้านเฮ็ดก้อเหลียว	F,O	10(สูง)	
ช1IP	กองช่าง	กิจกรรมการปฏิบัติงานตามแผนเครื่อง จักรกล	O	10(สูง)	
ผ2IP	กองแผนฯ	การติดตามและประเมินผล	O,C	9(สูง)	
ผ4IDL	กองแผนฯ	การจัดทำข้อ บัญญัติงบประมาณ	O,C	9(สูง)	
ต1IP	ตรวจสอบฯ	การบริหารความเสี่ยงขององค์กร	S	9(สูง)	
ผ3ID	กองแผนฯ	ระบบสารสนเทศ	O	8(สูง)	
ร3IP	รร.อบจ.	การพัฒนาระบบงานฝ่ายแผนและงบประมาณ	O	8(สูง)	
ร4ID	รร.อบจ.	การพัฒนาระบบงานฝ่ายบริหารทั่วไป	O	8(สูง)	

การจัดการความเสี่ยง (Risk Response) โดยความเสี่ยงมาจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก แนวทางป้องกันและลดความเสี่ยงมีดังนี้

(๑) การหลีกเลี่ยง (Avoiding) การดำเนินการหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง เช่น หลีกเลี่ยงหรือหยุดทำกิจกรรมหรือโครงการหรือบริการที่ไม่ถนัด

(๒) การแบ่งปัน (Sharing) เป็นการแบ่งความรับผิดชอบให้ผู้อื่นร่วมรับความเสี่ยง เช่น การทำประกัน การใช้บริการภายนอก (Outsource) เป็นต้น

(๓) **การลด (Reducing)** เป็นการลดหรือควบคุมความเสี่ยงโดยใช้กระบวนการควบคุมภายในเพื่อลดโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและลดผลกระทบที่เกิดจากความเสี่ยง

(๔) การยอมรับ (Accepting) หน่วยรับตรวจสอบรับความเสี่ยงนั้น ในกรณีที่หน่วยรับตรวจอาจมีระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ มีระบบข้อมูลที่เพียงพอที่จะใช้ในการตัดสินใจ และมีความเข้าใจความเสี่ยงเป็นอย่างดี รวมทั้งประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการความเสี่ยงอาจน้อยกว่าต้นทุนที่ต้องเสียงไป

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนใช้ **(๓) การลด (Reducing)** โดยใช้กระบวนการควบคุมภายในเพื่อลดโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและลดผลกระทบที่จะเกิดจากความเสี่ยง โดยจัดทำแผนการปรับปรุงการควบคุมภายในในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ เพื่อควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ พร้อมทั้งรายงานต่อผู้กำกับดูแลต่อไป (เอกสารประกอบ) รายงานการติดตามประเมินผลการควบคุมภายในตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

- มีแผนการตรวจสอบภายในประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ โดยกำหนดขอบเขตการตรวจสอบครอบคลุมหน่วยงานในสังกัดทุกสำนัก/กอง และโรงเรียน อบจ.บ้านจองคำ (เอกสารประกอบ) แผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒
- การดำเนินการตามแผนการตรวจสอบภายในประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ การกำหนดประเด็นหรือกิจกรรมการตรวจสอบมาจากการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงและรายงานการติดตามประเมินผลการควบคุมภายในประจำปี และจากการสอบทานของผู้ตรวจสอบภายใน (เอกสารประกอบ) แผนปฏิบัติงานหน่วยรับตรวจ กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม, กองคลัง, รร.อบจ.บ้านจองคำ
- มีการรายงานผลการปฏิบัติงาน การให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน ลดโอกาสและความเสี่ยง และป้องกันการทุจริต รายงานผลการตรวจสอบ (เอกสารประกอบ) หน่วยรับตรวจ กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับหน่วยรับตรวจ กองคลัง รร.อบจ.บ้านจองคำ และหน่วยรับตรวจอื่นๆ (อยู่ในระหว่างดำเนินการ)